QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-sentabr)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o‘z ta’sirini o‘tkazadi.

2020- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bilan Qoraqalpog‘iston Respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 381,4 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 165,1 mln. AQSh dollariga yoki 30,2 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

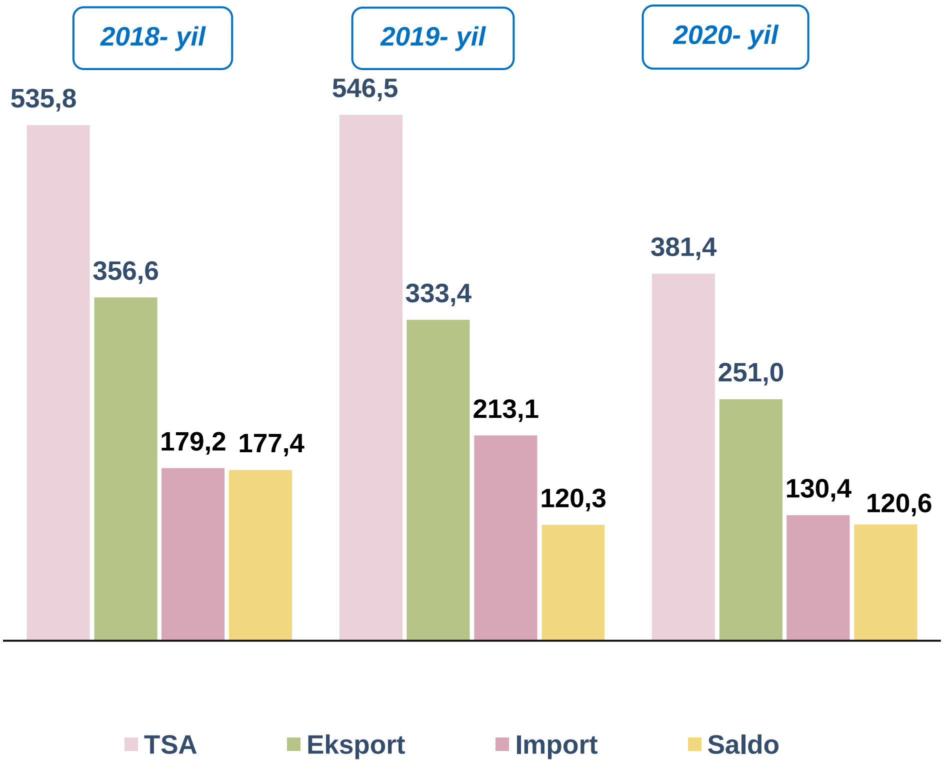

Ma`lumot uchun: O`zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 251,0 mln. AQSh dollariga (24,7 % ga kamaydi) va import hajmi 130,4 mln. AQSh dollariga (38,8 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 120,6 mln. AQSh dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2020- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	106,8	78,3	28,5	28,0
Rossiya Federatsiyasi	80,8	51,3	29,5	21,2
Turkiya	47,7	45,6	2,1	12,5
Qozog‘iston	38,5	26,6	11,9	10,1
Koreya Respublikasi	27,7	5,2	22,5	7,3
Latviya	19,6	16,0	3,6	5,1
Vyetnam	7,3	0,1	7,2	1,9
Ukraina	6,1	5,4	0,7	1,6
Tojikiston	4,7	4,7	-	1,2
Qirg‘iz Respublikasi	3,3	1,9	1,4	0,9

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishga erishildi.

Qoraqalpog‘iston Respublikasi, jahonning 58 ta mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (28,0 %), Rossiya Federatsiyasida (21,2 %), Turkiyada (12,5 %), Qozog‘istonda (10,1 %), Koreya Respublikasida (7,3 %) va Latviyada (5,1 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

Xususan, qo‘shni davlatlar bilan TSA da so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so‘nggi uch yilda Tojikiston, Afg‘oniston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo‘shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Xitoy, Rossiya, Turkiya, Koreya Respublikasi va Latviya davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan 11 ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Xitoy Xalq Respublikasi (49,8 mln. AQSh dollari), Turkiya (43,5 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (21,8 mln. AQSh dollari), Qozog‘iston (14,7 mln. AQSh dollari), Latviya (12,4 mln. AQSh dollari), Ukraina (4,7 mln. AQSh dollari), Tojikiston (4,7 mln. AQSh dollari), Bangladesh (3,0 mln. AQSh dollari), Afg‘oniston (2,7 mln. AQSh dollari), Iroq (2,0 mln. AQSh dollari) va Qirg‘iz Respublikasi (0,5 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 9 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	**124,5**	**140,0**	**106,8**
Eksport	90,0	82,7	78,3
Import	34,5	57,3	28,5
Saldo	55,5	25,4	49,8
Rossiya Federatsiyasi	**144,0**	**138,6**	**80,8**
Eksport	100,8	110,4	51,3
Import	43,2	28,2	29,5
Saldo	57,6	82,2	21,8
Turkiya	**88,7**	**64,1**	**47,7**
Eksport	77,9	46,6	45,6
Import	10,7	17,5	2,1
Saldo	67,2	29,1	43,5
Qozog‘iston	**51,8**	**58,8**	**38,5**
Eksport	42,4	46,8	26,6
Import	9,4	12,0	11,9
Saldo	33,0	34,8	14,7
Koreya Respublikasi	**34,3**	**49,9**	**27,7**
Eksport	6,2	16,4	5,3
Import	28,1	33,5	22,4
Saldo	-21,9	-17,1	-17,1
Latviya	**22,6**	**18,0**	**19,6**
Eksport	19,2	14,3	16,0
Import	3,4	3,7	3,6
Saldo	15,8	10,6	12,4
Vyetnam	**5,8**	**11,5**	**7,3**
Eksport	1,0	-	0,1
Import	4,8	11,5	7,2
Saldo	-3,8	-11,5	-7,1

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Ukraina	**10,1**	**4,9**	**6,1**
Eksport	3,2	2,1	5,4
Import	6,9	2,8	0,7
Saldo	-3,7	-0,7	4,7
Tojikiston	**1,4**	**2,4**	**4,7**
Eksport	1,2	2,4	4,7
Import	0,2	-	-
Saldo	1,0	2,4	4,7
Qirg‘iz Respublikasi	**3,5**	**3,3**	**3,3**
Eksport	3,5	2,3	1,9
Import	-	1,0	1,4
Saldo	3,5	1,3	0,5
Bangladesh	**0,6**	**-**	**3,0**
Eksport	0,6	-	3,0
Import	-	-	-
Saldo	0,6	-	3,0
Afg‘oniston	**1,1**	**0,6**	**2,7**
Eksport	1,1	0,6	2,7
Import	-	-	-
Saldo	1,1	0,6	2,7
Turkmaniston	**1,8**	**3,5**	**2,3**
Eksport	0,2	0,4	0,6
Import	1,6	3,1	1,7
Saldo	-1,4	-2,7	-1,1
Chexiya Respublikasi	**1,1**	**1,0**	**2,3**
Eksport	0,1	-	-
Import	1,0	1,0	2,3
Saldo	-0,9	-1,0	-2,3

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Ruminiya	**2,0**	**1,9**	**2,1**
Eksport	-	-	-
Import	2,0	1,9	2,1
Saldo	-2,0	-1,9	-2,1
Iroq	**2,1**	**1,4**	**2,0**
Eksport	2,1	1,4	2,0
Import	-	-	-
Saldo	2,1	1,4	2,0
Eron	**2,1**	**4,9**	**1,9**
Eksport	0,3	0,2	0,0
Import	1,8	4,7	1,9
Saldo	-1,5	-4,5	-1,9
Polsha	**0,5**	**2,3**	**1,7**
Eksport	0,1	0,1	0,3
Import	0,4	2,2	1,4
Saldo	-0,3	-2,1	-1,1
Germaniya	**2,8**	**3,2**	**1,6**
Eksport	0,4	0,5	0,5
Import	2,4	2,7	1,1
Saldo	-2,0	-2,2	-0,6
Avstriya	**1,5**	**0,7**	**1,5**
Eksport	-	0,1	-
Import	1,5	0,6	1,5
Saldo	-1,5	-0,5	-1,5

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI - NING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Respublikamizda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020- yil yanvar-sentabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 36,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasi 137,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

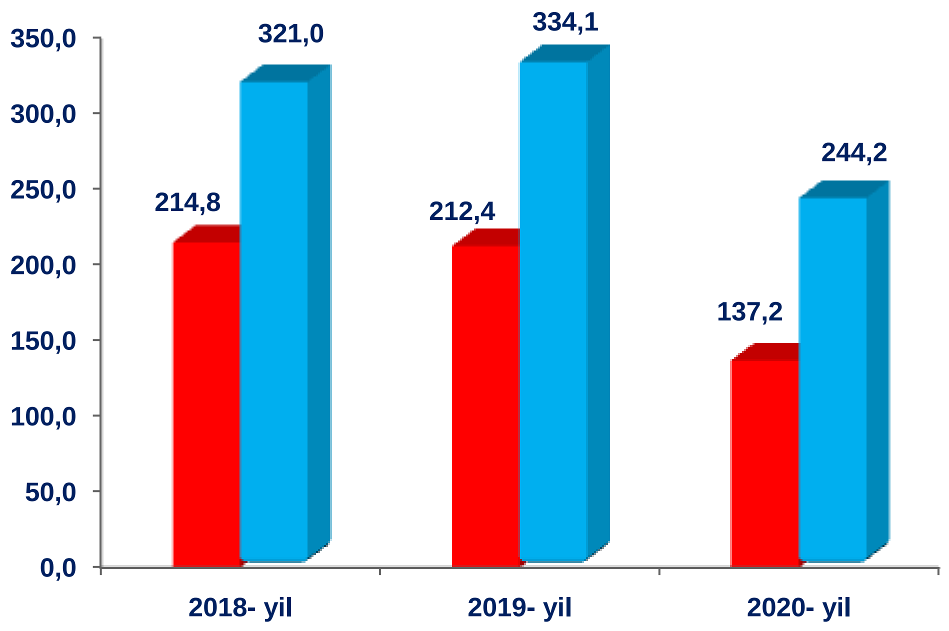

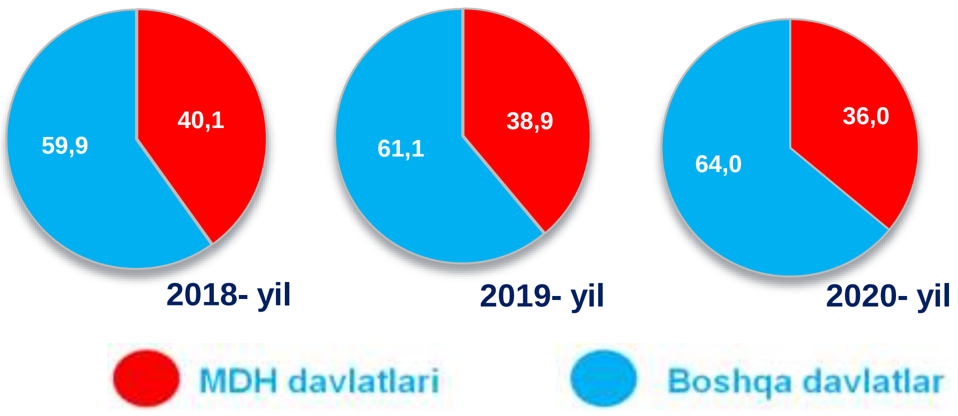

Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2020- yil yanvar-sentabr oylarida 2019- yilning shu davriga nisbatan kamaydi (26,9 % ga) va jami TSA dagi ulushi 64,0 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2020- yil yanvar-sentabr)

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida mamlakatning eksportyorlari soni 187 tani tashkil etib, ular tomonidan 238,7 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2019- yilning mos davriga nisbatan 24,0 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,0 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (69,1 %), nooziq-ovqat homashyo, yoqilg'idan tashqari (12,5 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (10,2 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,4 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

EKSPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

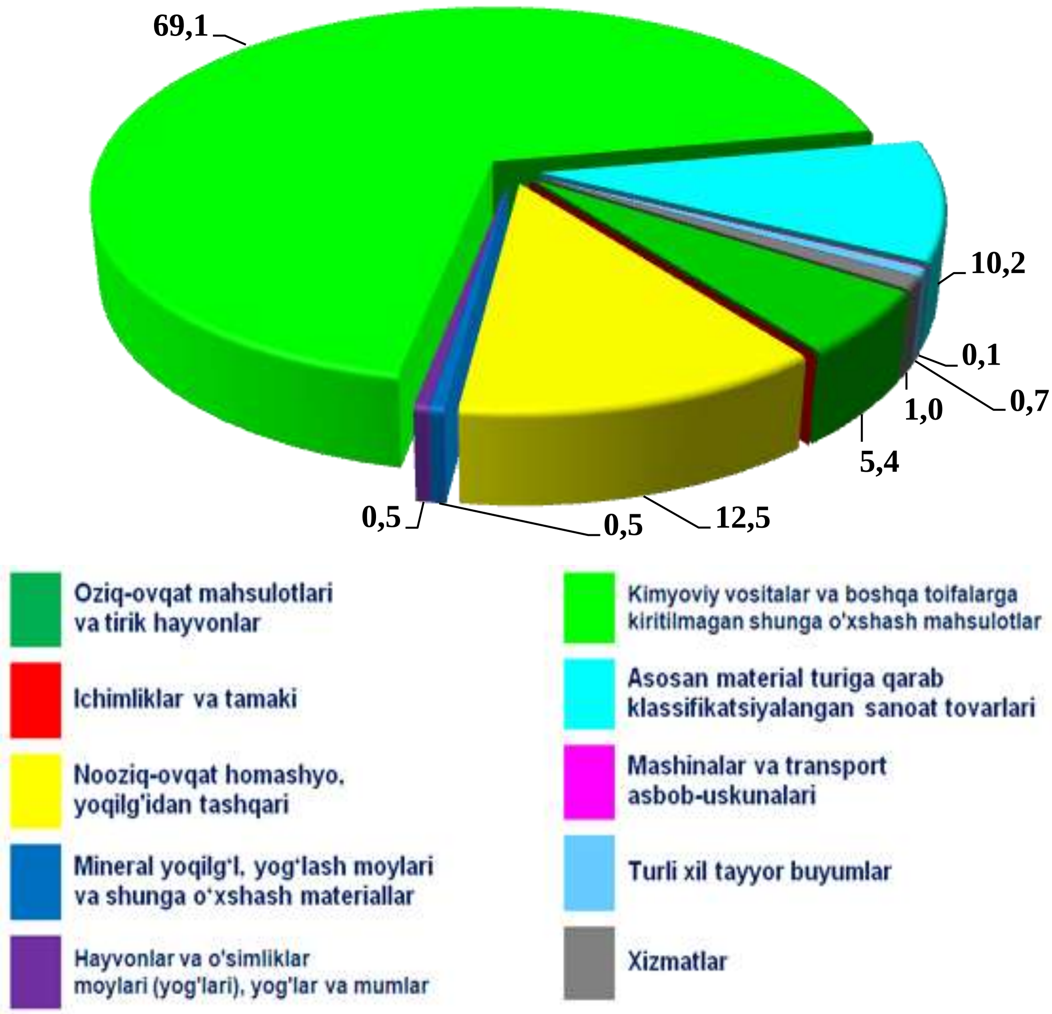

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlat-lari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlat-lari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	**251 013,3**	**90 757,8**	**160 255,5**	**100**	**100**	**100**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	13 663,7	7 070,9	6 592,8	5,4	7,8	4,1
Ichimliklar va tamaki	16,3	16,3	-	-	-	-
Nooziq-ovqat homashyo, yoqilg'idan tashqari	31 405,7	2 163,0	29 242,7	12,5	2,4	18,3
Mineral yoqilg‘I, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	1 137,0	249,7	887,3	0,5	0,3	0,6
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1 336,0	499,7	836,3	0,5	0,5	0,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	173 499,2	74 249,6	99 249,6	69,1	81,8	61,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalan-gan sanoat tovarlari	25 542,3	5 467,7	20 074,6	10,2	6,0	12,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	150,2	-	150,2	0,1	-	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	1 709,5	80,2	1 629,3	0,7	0,1	1,0
Xizmatlar	2 553,4	960,7	1 592,7	1,0	1,1	1,0

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo‘nalishi bo‘yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to‘g‘ri kelmoqda, keyingi o‘rinlarda eksport hajmi bo‘yicha oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar va asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlariga to‘g‘ri kelmoqda.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O‘ZGARISH SUR‘ATLARI (2020- yil yanvar-sentabr)

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	**75,3**	**55,0**	**95,2**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	107,5	83,1	156,9
Ichimliklar va tamaki	22,4	22,4	-
Nooziq-ovqat homashyo, yoqilg'idan tashqari	111,1	3,0 b.	106,1
Mineral yoqilg‘l, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	45,5	29,6	53,6
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	3,0 b.	112,8	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	67,0	49,9	90,2
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	95,7	125,4	89,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	7,6	-	7,6
Turli xil tayyor buyumlar	77,0 b.	5,4 b.	219,3 b.
Xizmatlar	138,0	79,6	2,5 b.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ulushi, % da)

2020- yil yanvar-sentabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta`kidlash joizki, 2019- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, ichimliklar va tamaki, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda mashinalar va transport asbob-uskunalaridan tashqari barcha tovar guruhlarida o'sish kuzatildi.

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	**100**	**100**	**100**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3,0	3,8	5,4
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat homashyo, yoqilg'idan tashqari	4,0	8,5	12,5
Mineral yoqilg'I, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	2,1	0,8	0,5
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,1	0,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	87,2	77,6	69,1
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	3,2	8,0	10,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	-	0,6	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	-	-	0,7
Xizmatlar	0,5	0,6	1,0

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	12 091,1	96,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 551,1	9,8 b.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,3	-
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	21,2	-
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	16,3	22,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	21 700,6	138,4
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	6 672,5	142,8
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	63,7	16,7 b.
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	2 968,9	37,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1 137,0	47,0
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	1 336,0	3,0 b.
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	2,5	-
Birlamchi shakldagi plastmassalar	173 415,9	67,0
Noorganik kimyo moddalari	12,9	-

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	67,9	59,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	22 296,0	127,5
Metallardan tayyorlangan buyumlar	6,7	7,1 b.
Ruda bo‘lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	3 017,5	48,8
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	218,5	7,2
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo‘yna	3,8	125,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	2,0	0,2
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	6,5	47,8
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari	128,0	12,6
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	13,6	-
Turli hil tayyor buyumlar		
Mahsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 677,1	225,7 b.
Har xil tayyor buyumlar	32,4	2,2 b.
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	437,9	59,0
Transport xizmatlari	763,8	185,5
Safarlar (turizm)	255,7	38,0
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	10,9	44,0
Qurilish xizmatlari	1 085,1	-

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

So‘nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019- yil yanvar-sentabrdagi 49,5 % dan 2020- yil yanvar-sentabrida 36,2 % ni tashkil qildi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 63,8 % ni tashkil etdi.

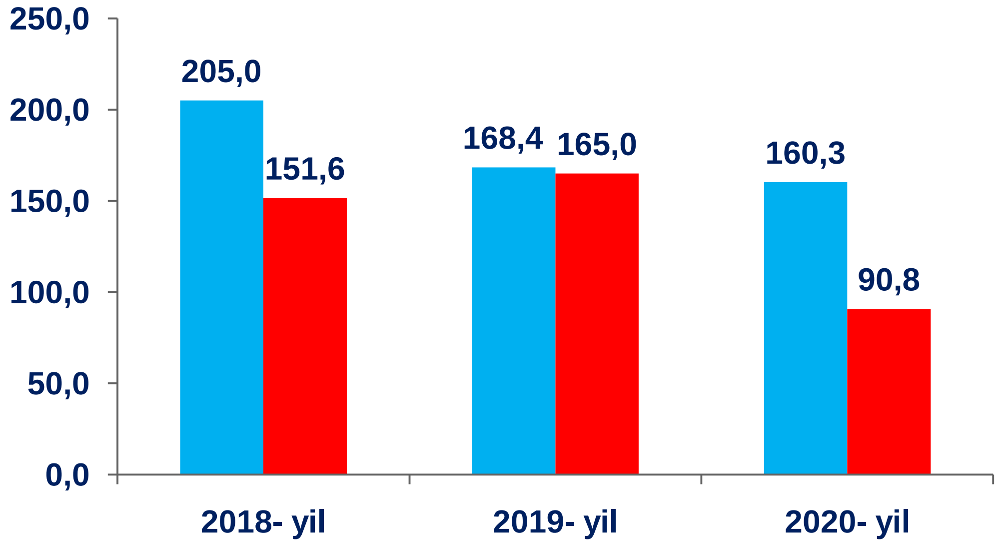

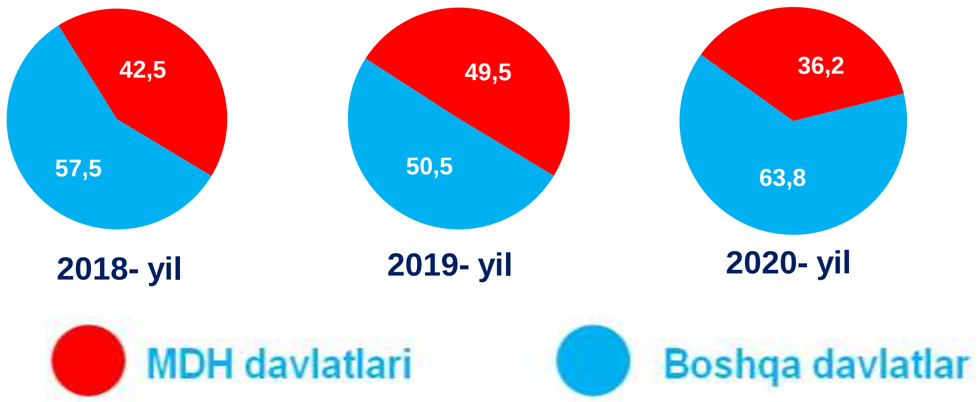

2020- yilning yanvar-sentabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo‘yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Xitoy Xalq Respublikasi (31,2 %), Rossiya Federatsiyasi (20,4 %), Turkiya (18,2 %), Qozog‘iston (10,6 %), Latviya (6,4 %), Ukraina (2,2 %) va Koreya Respublikasi (2,1 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 91,1 foizni tashkil etmoqda.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Rossiya Federatsiyasining bir pog‘onaga tushishi hisobiga, Xitoy Xalq Respublikasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha geografiyasi 2019- yining mos davriga nisbatan 49 davlatdan 43 davlatga kamaydi.

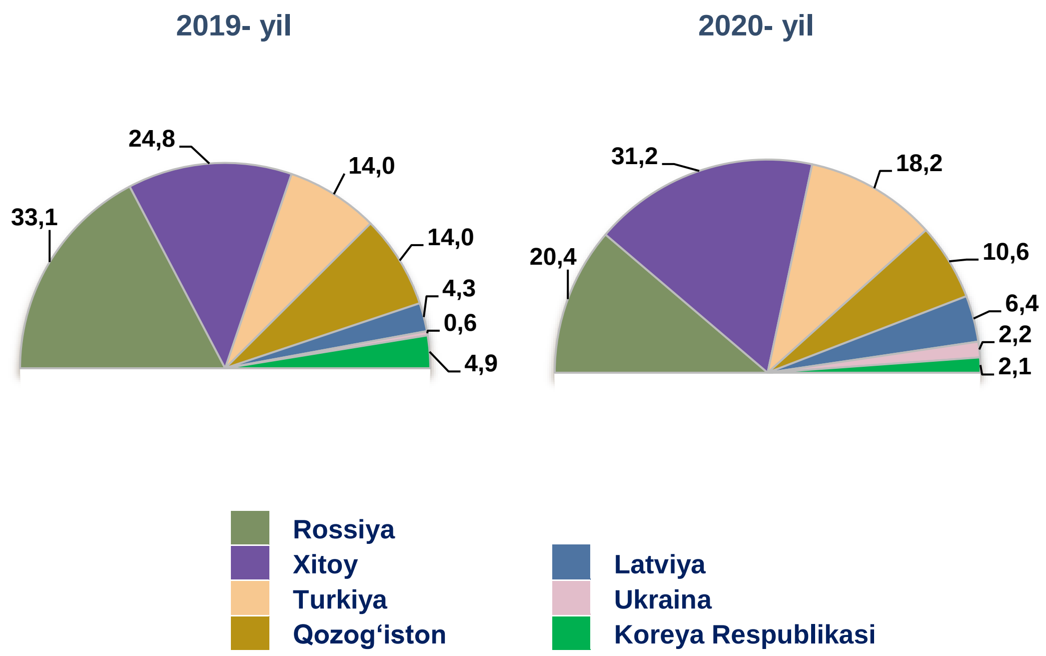

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘ZGARISH SUR‘ATLARI (2020- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh. dollari)

Asosiy hamkor davlatlar	Eksport	O‘zgarish sur’atlari, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	78,3	94,7
Rossiya Federatsiyasi	51,3	46,5
Turkiya	45,6	98,0
Qozog‘iston	26,6	56,8
Latviya	16,0	112,5
Ukraina	5,4	2,6 b.
Koreya Respublikasi	5,2	32,0

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘ZGARISH SUR‘ATLARI (yanvar-sentabr)

Davlat nomi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur’atlari, % da		O’rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Xitoy Xalq Respublikasi	82 655,4	78 281,7	91,8	94,7	2	1
Rossiya Federatsiyasi	110 407,1	51 289,0	109,6	46,5	1	2
Turkiya	46 528,7	45 620,7	59,7	98,0	4	3
Qozog‘iston	46 795,2	26 559,2	110,3	56,8	3	4
Latviya	14 255,8	16 042,4	74,3	112,5	6	5
Ukraina	2 114,0	5 430,1	66,3	2,6 b.	9	6
Koreya Respublikasi	16 353,0	5 238,1	2,6 b.	32,0	5	7
Tojikiston	2 419,0	4 701,8	2,0 b.	194,4	7	8
Bangladesh	-	3 022,7	-	-	-	9
Afg‘oniston	616,1	2 681,8	58,1	4,4 b.	15	10
Iroq	1 358,4	1 984,6	64,1	146,1	10	11
Qirg‘iz Respublikasi	2 366,4	1 861,7	67,5	78,7	8	12
Singapur	1 032,5	1 104,0	-	106,9	12	13
Pokiston	-	960,4	-	-	-	14
Estoniya	1 187,2	887,3	39,9	74,7	11	15
Gruziya	448,8	816,3	11,5 b.	181,9	18	16
AQSh	3,9	632,6	56,6	160,8 b.	33	17
Turkmaniston	427,3	578,9	187,9	135,5	19	18
Germaniya	468,9	427,4	123,8	91,1	17	19
Belarus	408,2	228,8	2,1 b.	56,1	21	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari hamda material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari kiradi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI (yanvar-sentabr, ming AQSh. dollari)

XSST tarkibi	XXR		Rossiya Federatsiyasi		Turkiya		Qozog'iston	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Jami eksport	**82 655,4**	**78 281,7**	**110 407,1**	**51 289,0**	**46 528,7**	**45 620,7**	**46 795,2**	**26 559,2**
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	1 010,6	1 051,7	1 444,6	765,4	202,5	537,7	6 545,4	6 207,7
Ichimliklar va tamaki	-	-	21,4	-	-	-	51,4	16,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	14 519,1	19 567,8	434,1	2 046,7	3 575,5	903,8	23,1	25,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	-	-	59,2	-	-	-	-	-
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	55 726,7	45 573,5	103 700,6	42 907,1	39 419,3	38 574,3	39 833,8	20 081,2
Asosan material turiga qarab klassifikatsiya-langan sanoat tovarlari	11 395,7	10 493,4	4 163,6	5 011,5	1 389,8	5 603,6	11,6	3,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	-	-	15,4	-	1 940,7	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	-	1 593,4	-	-	-	-	13,9	32,4
Xizmatlar	3,3	1,9	568,2	558,3	0,9	1,3	316,0	192,0

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

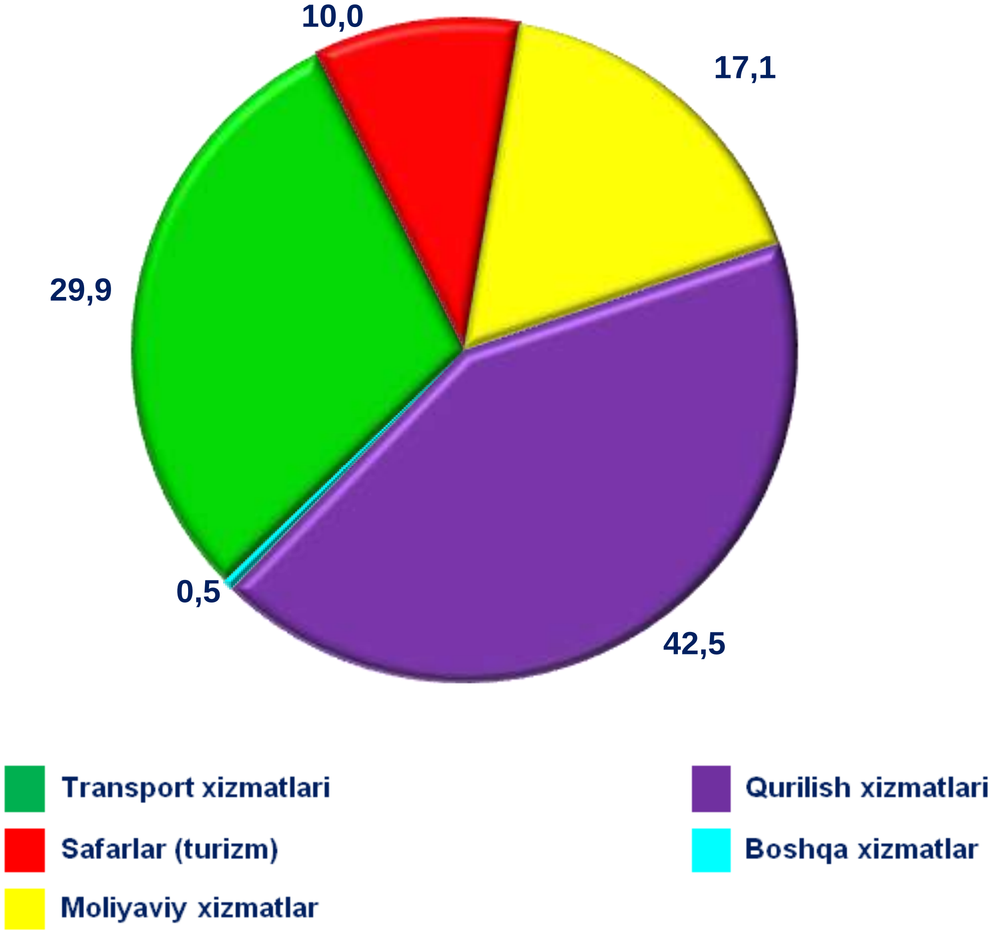

Xizmatlar eksporti hajmi 2,6 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,0 % ini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 38,0 % ga o‘sganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi qurilish (42,5 %) va transport (29,9 %) xizmatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan. Shu bilan birga safarlar (turizm) (10,0 %), moliya xizmatlari (17,1 %) va boshqa xizmatlar umumiy hajmda 0,5 % ni tashkil etgan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 7,0 mln. dollar qiymatli 31,2 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019- yilning mos davriga nisbatan 1,8 mln. AQSh dollarida pasayish kuzatilib, 20,1 % ga kamaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 4,4 mln. AQSh dollariga teng 23,3 ming tonna sabzavot, shuningdek, 1,3 mln. AQSh dollari qiymatidagi 2,1 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e`tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 2,8 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2020- yil yanvar-sentabr)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog‘iston (86,0 %), Rossiya Federatsiyasi (10,9 %), Qirg‘iz Respublikasi (1,1 %), Xitoy (0,8 %), Iroq (0,7 %) va Birlashgan Arab Amirliklari (0,3 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOT-LARI EKSPORTI GEOGRAFI-YASI (yanvar-sentabr)

Davlat nomi	2019- yil			2020- yil		
	Tonna	Ming AQSh doll.	Ulushi* % da	Tonna	Ming AQSh doll.	Ulushi* % da
Qozog'iston	16 369,2	6 429,8	73,3	29 166,5	6 023,0	86,0
Rossiya	3 996,7	1 444,7	16,5	1 827,7	765,4	10,9
Qirg'iz Respublikasi	234,9	272,6	3,1	62,2	78,3	1,1
Xitoy	25,5	24,7	0,3	51,0	53,0	0,8
Iroq	-	-	-	69,5	48,7	0,7
BAA	-	-	-	23,0	23,0	0,3
Turkiya	502,6	66,0	0,8	10,0	12,0	0,2
Ukraina	21,5	101,1	1,2	22,9	3,2	0,0

**-qiymat ifodasida*

MEVA VA SABZAVOT MAHSULOT-LARINING TARKIBI (yanvar-sentabr, ulushi, % da)

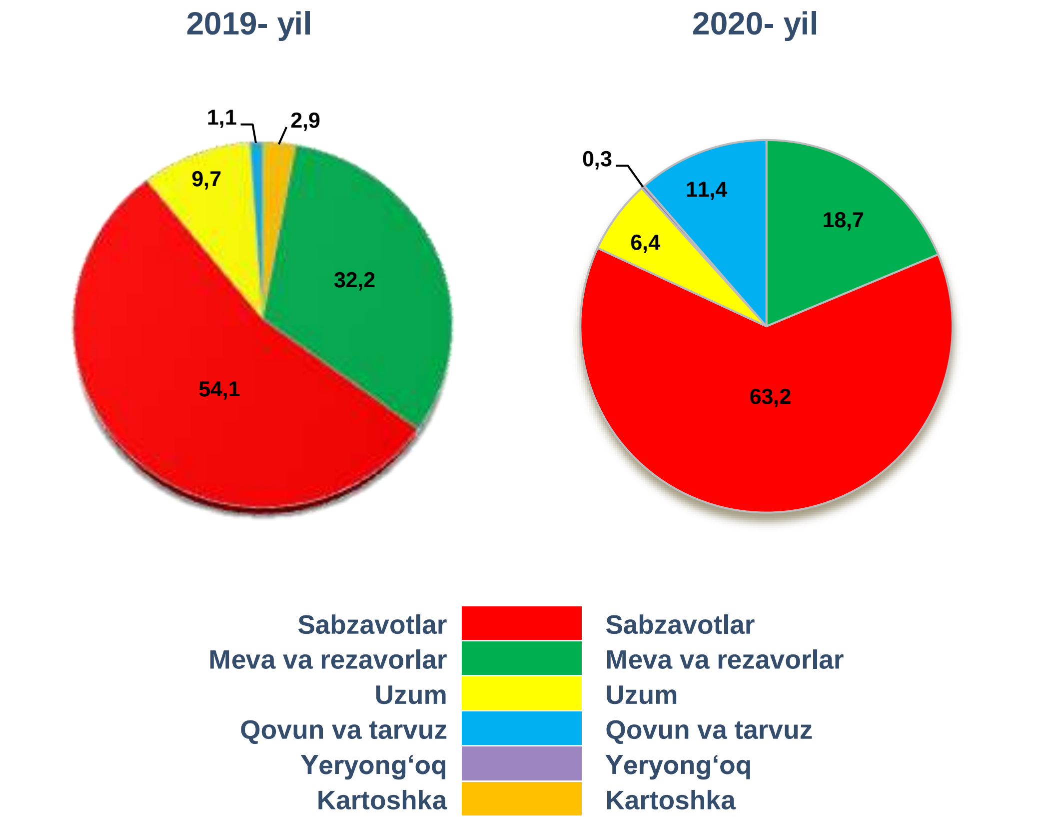

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To‘qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko‘rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 22,7 mln. AQSh dollarlik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 9,1 % ini tashkil etdi va o‘tgan yilga nisbatan 22,2 % ga o‘sdi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (97,8 %) hamda ipak va ipak mahsulotlari (1,9 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 11 turdagi to‘qimachilik mahsulotlari dunyoning 7 ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Tovar nomi	2019- yil	2020- yil
Paxtadan yigirilgan ip	17 393,0	22 227,2
Ipak va ipak mahsulotlari	1 181,9	437,7
Paxtadan gazlamalar	9,0	41,0
Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	-	27,7
Paxta mahsulotlari	22,8	-

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Respublikaning to‘qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag‘batlantirish borasidagi amaliy ishlari natijasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (10 843,5 ming AQSh dollari – 47,7 %), Turkiya (5 603,6 ming AQSh dollari – 24,6 %) va Rossiya Federatsiyasi (4 991,4 ming AQSh dollari – 22,0 %) davlatlari hissasiga to’g’ri keldi.

Davlatlar	2019- yil	2020- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	11 605,9	10 843,5
Turkiya	1 389,8	5 603,6
Rossiya Federatsiyasi	4 163,6	4 991,4
Pokiston	-	954,7
Polsha	98,5	184,2
Hindiston	389,0	87,6
Qirg‘iz Respublikasi	-	68,7
Eron	190,4	-
Birlashgan Arab Amirliklari	647,7	-
Ukraina	55,1	-
Qozog‘iston	9,7	-
Tojikiston	57,0	-

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI (2020- yil yanvar-sentabr)

2020- yil yanvar-sentabr oylarida import hajmi 130,4 mln. AQSh dollarini tashkil etdi va 2019- yilning mos davriga nisbatan 38,8 % ga kamaydi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (33,6 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar (16,7 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (14,2 %) ga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

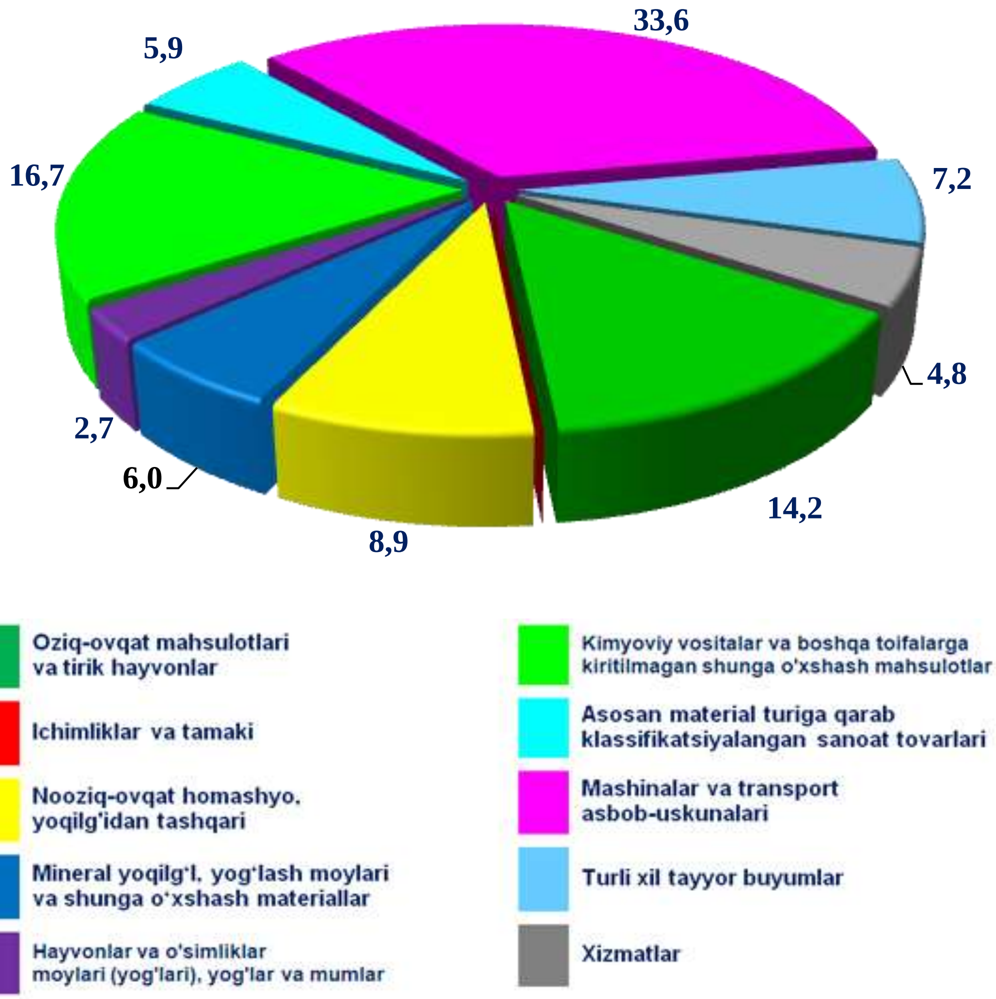

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko’ra, 2020- yilning yanvar-sentabrida import qilingan tovarlar hajmi, o’tgan yilning mos davriga nisbatan 80,7 mln. AQSh dollariga kamaydi va 124,1 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 6,3 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlar	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlar	Boshqa davlatlar
Jami import	**130 386,8**	**46 426,4**	**83 960,4**	**100**	**100**	**100**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	18 541,5	14 243,4	4 298,1	14,2	30,7	5,1
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	11 576,7	11 290,8	285,9	8,9	24,3	0,3
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	7 781,6	3 498,2	4 283,4	6,0	7,5	5,1
Hayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	3 576,7	3 576,7	-	2,7	7,7	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	21 725,9	2 881,5	18 844,5	16,7	6,2	22,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalan-gan sanoat tovarlari	7 736,2	5 021,0	2 715,2	5,9	10,8	3,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	43 795,5	4 952,7	38 842,7	33,6	10,7	46,3
Turli xil tayyor buyumlar	9 336,2	657,5	8 678,7	7,2	1,4	10,3
Xizmatlar	6 316,4	304,6	6 011,9	4,8	0,7	7,2

Importning eng katta ulushi, jumladan, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (30,7 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari (24,3 %) hamda asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (10,8 %) MDH mamlakatlariga to‘g‘ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (46,3 %) va kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar (22,5 %) hissasiga to‘g‘ri keladi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORTNING O‘ZGARISH SUR’ATLARI (2020- yil yanvar-sentabr)

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-sentabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	**61,2**	**97,9**	**50,7**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	145,3	128,5	2,6 b.
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	72,9	71,9	159,3
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	103,0	167,0	78,4
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	148,7	148,7	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	103,2	119,5	101,1
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	74,8	99,1	51,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	39,6	69,5	37,5
Turli xil tayyor buyumlar	38,7	153,6	36,6
Xizmatlar	76,0	27,4	83,6

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko‘rsatdiki, 2019- yilning mos davriga nisbatan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar importining ulushi 9,9 % dan 16,7 % gacha o‘sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalari 51,9 % dan 33,6 % ga, turli xil tayyor buyumlar importining ulushi esa 11,3 % dan 7,2 % ga kamaydi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI (2020- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	**100**	**100**	**100**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4,6	6,0	14,2
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	18,4	7,5	8,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	2,6	3,5	6,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,1	1,1	2,7
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	14,4	9,9	16,7
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	9,3	4,9	5,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	34,4	51,9	33,6
Turli xil tayyor buyumlar	10,8	11,3	7,2
Xizmatlar	5,4	3,9	4,8

XSST BO‘YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	O‘zgarish sura’tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	10 695,8	140,5
Tirik hayvonlar	4 097,8	126,7
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	827,1	6,0 b.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	126,6	55,2 b.
Sabzavotlar va mevalar	98,8	15,5
Go‘sht va go‘sht mahsulotlari	154,9	-
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	137,6	-
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo‘lmagan), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarim tayyor mahsulotlar	105,5	52,3
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	1 365,9	2,8 b.
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	931,5	2,1 b.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Probka va yog‘och-taxtalar	11 289,0	72,3
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	45,6	-

XSST BO‘YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

Tabiiy kauchuk (sun’iy va regeneratsiya qilingan rezina ham)	0,1	0,6
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	215,0	2,2 b.
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	0,6	7,6
Metall rudalari va metall parchalari	26,5	-
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Ko‘mir, koks va briketlar	1 208,5	115,4
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	6 573,1	101,3
Hayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari	3 576,7	148,7
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	683,5	149,7
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	90,7	35,2
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	14 053,7	104,3
Organik kimyo moddalari	4 907,6	118,7
Birlamchi shaklda bo’lmagan plastmassalar	800,0	98,8
Noorganik kimyo moddalari	622,1	51,9
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	79,9	113,7 b.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	104,2	87,0
O‘g‘itlar	384,2	63,3
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
Cho‘yan va po‘lat	694,9	10,9
Rezina buyumlari	195,6	41,8
Metallardan tayyorlangan buyumlar	1 327,7	72,6
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	47,6	29,8
Ruda bo‘lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar,	839,1	104,0
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo‘yna	0,2	-
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	4 579,3	7,0 b.
Qog‘oz, karton va qog‘oz massasi, qog‘oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	51,2	119,4
Rangli metallar	0,7	42,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	129,1	9,7
Aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	18 302,5	33,9
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	9 388,5	35,4
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	3 550,8	127,9
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	7 113,1	62,1

XSST BO‘YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr)

Metallarni qayta ishlash mashinalari	361,7	99,7
Kantselyariya mashinalari va ma’lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	288,9	4,2 b.
Avtomobillar	4 445,1	31,5
Boshqa transport uskunalari	215,7	8,2 b.
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	749,0	46,5
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o‘xshash tikilgan mebel	36,9	96,9
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 511,4	43,9
Blokli binolar, suv o‘tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	7 002,4	36,9
Poyabzal	0,03	0,1
Yo‘l anjomlari, sumkalar va shunga o‘xshash konteynerlar	0,2	1,2
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	1,4	4,3
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	34,9	4,9 b.
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	5 251,9	75,8
Transport xizmatlari	92,3	108,2
Texnik xizmat ko‘rsatish va ta’mirlash xizmatlari	403,3	70,0
Moliyaviy xizmatlar	568,9	88,1

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi hajmlarining kamayishiga sabzavotlar va mevalar (84,5 % ga pasaygan) va baliq (dengiz sutemizuvchilari bo‘lmagan), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarim tayyor mahsulotlar (47,7 % ga) importining kamayishi ta’sir qilgan.

Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar importi kamayishiga esa, bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar (64,8 %), noorganik kimyo moddalari (48,1 %), birlamchi shaklda bo‘lmagan plastmassalar (1,2 %), o‘g‘itlar (36,7 %) hamda efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari (13,0 %) importining kamayganligi bevosita ta’sir etgan.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

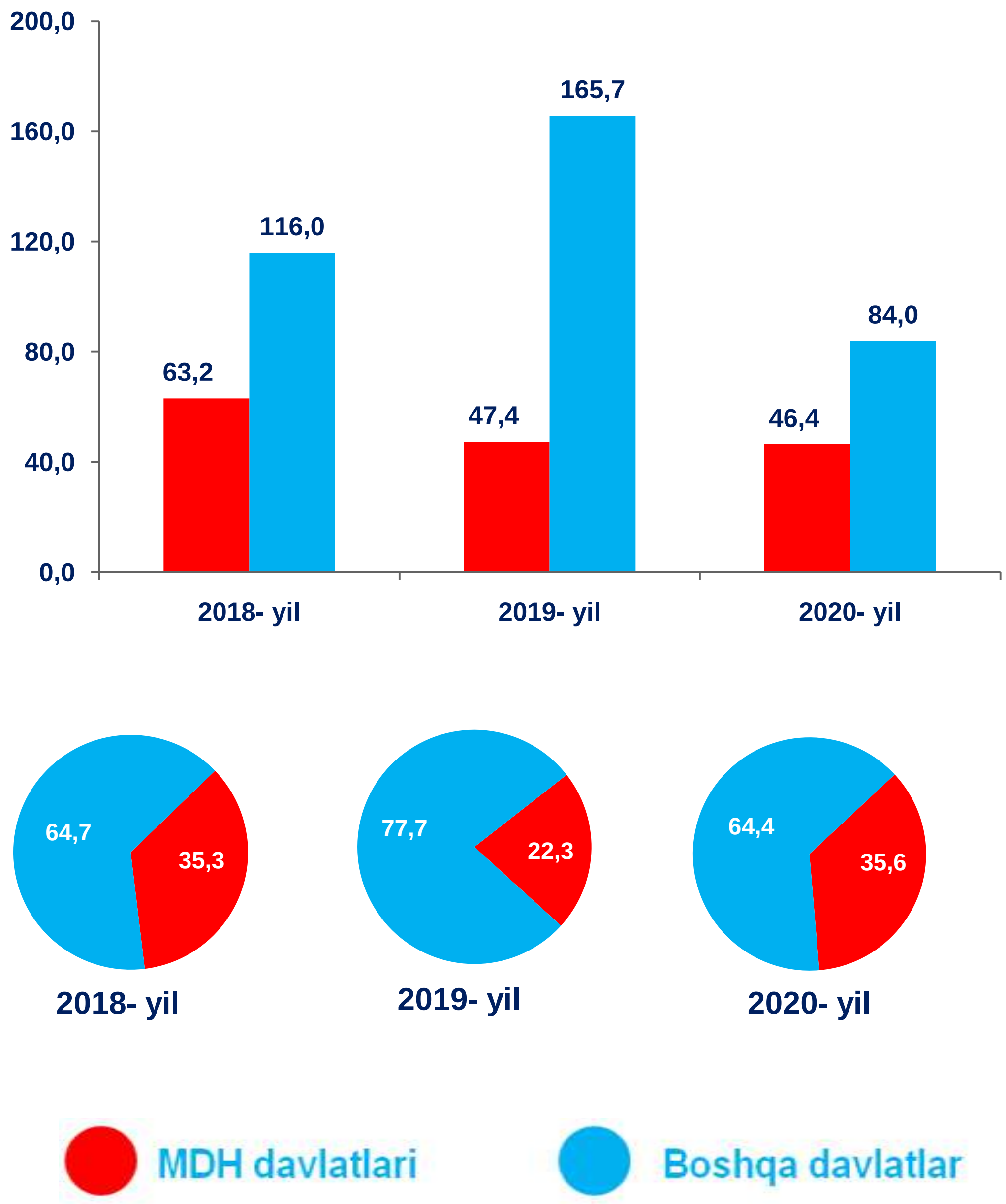

Hisobot davri yakunlariga ko‘ra, import bo‘yicha hamkor davlatlar orasida Rossiya Federatsiyasi umumiy import hajmida 22,6 % ulushi bilan Xitoy Xalq Respublikasini (21,9 %) ortda qoldirgan holda birinchi o‘rinni egalladi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR (yanvar-sentabr)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sura’tlari, % da		O‘rni	
	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil
Rossiya Federatsiyasi	28 168,7	29 495,1	65,2	104,7	3	1
Xitoy Xalq Respublikasi	57 302,8	28 544,9	166,0	49,8	1	2
Koreya Respublikasi	33 558,7	22 447,1	119,6	66,9	2	3
Qozog'iston	11 991,3	11 943,0	128,2	99,6	5	4
Vyetnam	11 530,9	7 218,2	2,4 b.	62,6	6	5
Latviya	3 775,5	3 586,5	109,7	95,0	9	6
Chexiya Respublikasi	1 034,6	2 277,5	98,1	2,2 b.	23	7
Ruminiya	1 857,9	2 077,2	93,5	111,8	18	8
Turkiya	17 533,0	2 053,4	163,2	11,7	4	9
Eron Islom Respublikasi	4 732,8	1 860,0	2,7 b.	39,3	8	10
Turkmaniston	3 111,5	1 739,8	194,6	55,9	11	11
Avstriya	583,3	1 529,3	38,9	2,6 b.	27	12
Qirg'iz Respublikasi	954,4	1 459,4	26,3 b.	152,9	25	13
Polsha	2 169,6	1 438,4	4,9 b.	66,3	16	14
Buyuk Britaniya	7 502,6	1 398,4	4,9 b.	18,6	7	15
Germaniya	2 735,4	1 145,3	111,8	41,9	15	16
Belgiya	697,8	1 032,7	60,2	148,0	26	17
Belarus	431,4	1 018,7	22,9	2,4 b.	30	18
Qatar	1 316,5	983,9	-	74,7	21	19
Shveitsariya	104,2	791,8	1,1	7,6 b.	38	20

2019- yil shu davri bilan taqqoslaganda import bo‘yicha eng yuqori uchlikda o‘zgarish kuzatilmadi.

2020- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bo‘yicha Qoraqalpog‘iston Respublikasi tomonidan 43 ta davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (yanvar-sentabr, % da)

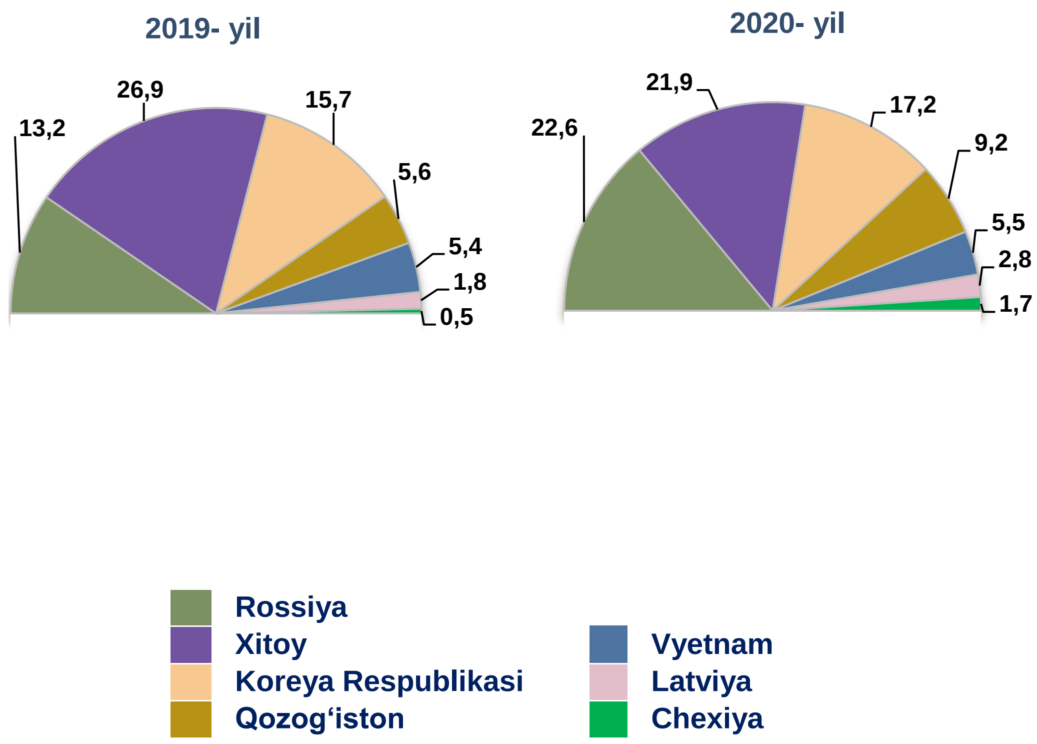

Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Koreya Respublikasi, Qozog‘iston, Vyetnam, Latviya va Chexiya) jami importning 80,9 % ini tashkil qiladi, bu 105,5 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

Respublikadagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o‘sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy, Rossiya Federatsiyasi, Koreya Respublikasi va Qozog‘iston tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI (2020- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

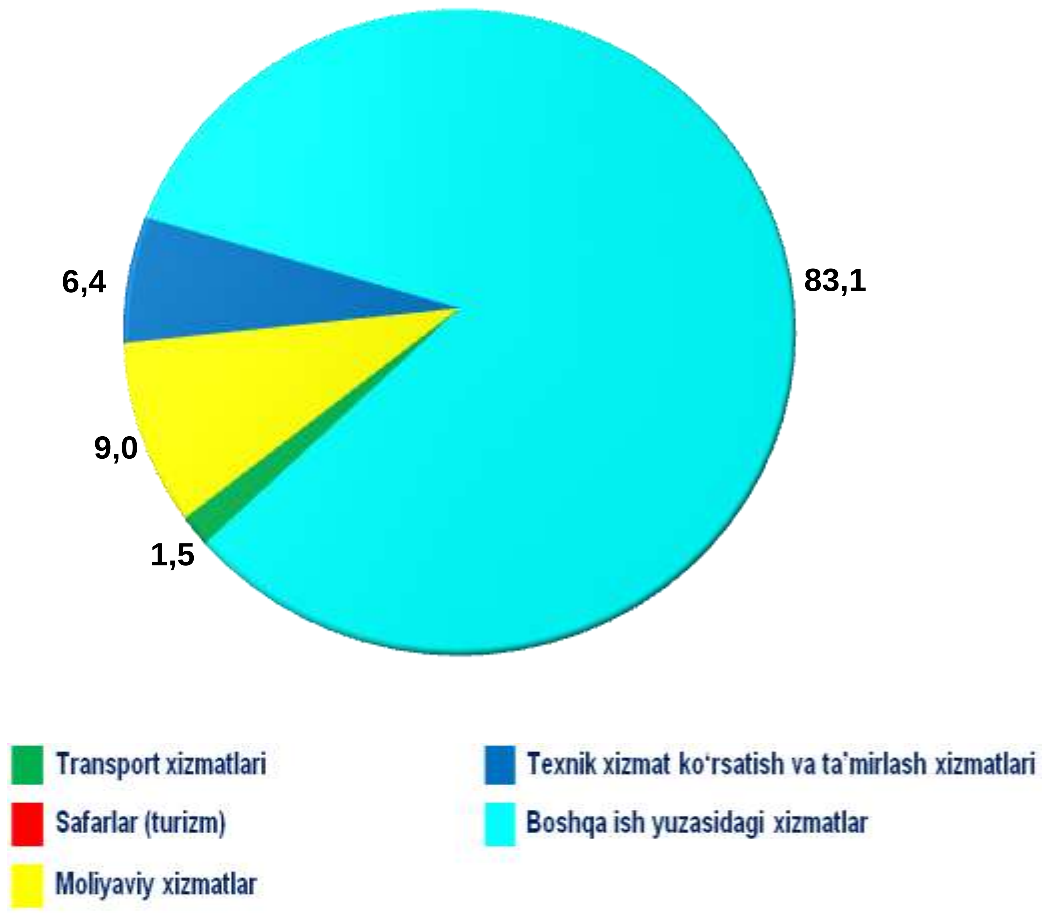

Xizmatlar importi hajmi 6,3 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 4,8 % ini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 24,0 % ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (83,1 %) va moliyaviy (9,0 %) xizmatlaridan iborat bo'ldi. Shu bilan birga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari (6,4 %) va transport xizmatlari (1,5 %) tashkil etgan.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

2020- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bilan 43,8 mln. AQSh dollari miqdorida mashinalar va transport asbob-uskunalari importi amalga oshirilgan bo‘lib, umumiy import hajmining 33,6 % ini tashkil qildi.

Import qilingan usbu sohada asosiy ulushni aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar (41,8 %), sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari (21,4 %), elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari (16,2 %) hamda avtomobillar (10,1 %) egallagan.

Joriy yilning yanvar-sentabr yakunlariga ko‘ra, mashina va transport asbob-uskunalari importi 2019- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan kamayish (60,4 %) qayd etildi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Mashinalar va transport asbob-uskunalari	2019- yil	2020- yil
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	1 331,4	129,1
Aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	53 980,7	18 302,5
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	26 545,5	9 388,5
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	2 775,9	3 550,8
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	11 455,2	7 113,1
Metallarni qayta ishlash mashinalari	362,7	361,7
Kantselyariya mashinalari va ma’lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	68,3	288,9
Avtomobillar	14 107,0	4 445,1
Boshqa transport uskunalari	26,2	215,7

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo‘limi
Tel.: 61 224-92-06**